

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ระดับจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 รวม 98 คน โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาจากประชากรทั้งจำนวน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งจำนวน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.442$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการรักษาแบบแผน ($\bar{X} = 3.619$) และอยู่ในระดับ ปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านความสามารถในการบูรณาการ และด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มากที่สุด รองลงมาในด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน และด้านโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001, 0.01, 0.05 และ 0.05 โดยตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้ร้อยละ 78.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาองค์กรลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการลุ่มน้ำของคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พบว่า 1) ความต้องการการสนับสนุนด้านข้อมูล / ข่าวสารจากสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ 2) จำนวนคณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่เหมาะสมควรมีจำนวน 35 คน และควรเป็นตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างแท้จริง และครอบคลุมทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความหลากหลาย เช่น นักวิชาการ ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ตลอดจนผู้ที่มีความ

เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม การบริการ การท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำ

3) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการลุ่มน้ำด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการลุ่มน้ำขององค์กรลุ่มน้ำส่วนใหญ่เกิดจากนโยบายการจัดการลุ่มน้ำ การกำหนดเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่ไม่ชัดเจนแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการลุ่มน้ำด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการลุ่มน้ำขององค์กรลุ่มน้ำควรดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการลุ่มน้ำอย่างชัดเจน จัดทำแผนการทำงาน และมีการติดตามเพื่อประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 4) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการลุ่มน้ำด้านประสิทธิผลของคณะกรรมการลุ่มน้ำขององค์กรลุ่มน้ำ เกิดจากการ บูรณาการของการทำงานระหว่างฝ่ายเลขานุการและกลุ่มของคณะกรรมการยังไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร คณะกรรมการลุ่มน้ำจากตัวแทนภาคต่าง ๆ ยังไม่เห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหา การกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และกิจกรรมในการดำเนินงานไม่ชัดเจน การติดต่อประสานงาน และการสื่อสารด้านข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องค่อนข้างล่าช้า สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการลุ่มน้ำด้านประสิทธิผลของคณะกรรมการลุ่มน้ำขององค์กรลุ่มน้ำ ควรจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจากภาคส่วนต่างๆ มีการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการลุ่มน้ำ อาจมีการแบ่งพื้นที่สำหรับให้คณะกรรมการลุ่มน้ำในการกำกับดูแลควรมีการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาการจัดการลุ่มน้ำ